

Donald Trump chce za míň peněz více americké muziky

28.2.2017 ČRo Plus str. 1 17:10 Den podle...

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

A já před sebou mám cestovní mapu dnešního Dne podle ... Donald Trump chce za míň peněz více **americké** muziky. Kde bude chtít ušetřit, aby mu zbyly peníze na **armádu**? A mají se syřší džihadisté připravovat na střety s křižáky? **Český** zákon o pohřebnictví rozděluje zdejší Poslaneckou sněmovnu. Jak chtějí poslanci změnit praxi, aby poslední cesta člověka byla pokud možno důstojná a bez různých kriminálních praktik, které ji někdy provázely v minulosti. Židé proti Židům? Proč vyklízí izraelská policie domy na západním břehu Jordánu, když jinak výstavbu na palestinských územích podporuje? Uškrtili **českou** kněžnu a světici, babičku svatého Václava Ludmilu Švédové? No, a na závěr, proč doprovází masopust zabíjačka a vůbec masné obžerství? Podíváme se jak do Ria, tak do **českých** luhů a hájů. Dobrý poslech.

Co znamená, že **americký** prezident Donald Trump už pár hodin neposílá tweety a podle serveru Politico na chvíli přestal sledovat svoje oblíbené televizní zpravodajské programy? No, může z toho vyplývat cokoliv. Ale podle zasvěcenců je to proto, že si připravuje svůj první projev před oběma komorami **Kongresu**. Už za několik hodin by měl upřesnit, jak chce **Američany**, jak on sám říká, zachránit před Obamacare a kde škrtat, kde přidat, aby se podařilo, zase jak říká, obnovit ducha Ameriky. Očekává se, že velkou finanční injekci dostanou jeho oblíbení **vojáci**, naopak tok peněz se asi ztenčí, nebo úplně vyschne směrem k projektům na ochranu životního prostředí a zahraniční pomoci. Finanční trhy s napětím očekávají také jeho fenomenální oznámení o daních a plán domácích investic. Ve studiu vítám redakčního odborníka na zahraniční politiku Milana Slezáka. Dobrý den.

Milan SLEZÁK, zahraničně politický komentátor

Dobrý den.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Tak, co všechno může ten projev přinést? Bouřlivé ovace, potlesk od republikánů i demokratů, jak předpokládá Trumpův mluvčí?

Milan SLEZÁK, zahraničně politický komentátor

No, to by, to by samozřejmě, Tomáši, přinést měl. Protože je to takový zvyk, že alespoň několikrát za ten projev, který pronáší každý prezident **Spojených států** k oběma komorám **Kongresu** vždycky jednou ročně, alespoň třeba třikrát, dvakrát, čtyřikrát vyvolá právě takovéto scény, kdy **kongresmani**, senátoři a další přítomní, mezi nimiž jsou také třeba soudci Nejvyššího soudu, povstanou a tleskají ve stoje. A teď jde, teď jde ...

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

No, ta on, Donald Trump boří tradice, tak možná, že zboří i tuto.

Milan SLEZÁK, zahraničně politický komentátor

Právě, boří tradice. Není jisté ani to, zda dojde na to místo, z něhož vždycky **přednáší američtí** prezidenti, to jest na to řečnické fórum, kde, na místo, kde sedává předseda sněmovny. Nevíme, jak si budou počínat demokraté, protože ti možná tleskat budou, a možná budou protestovat tak, že zůstanou sedět. I když jejich republikánští kolegové si stoupnou a budou tleskat. To jsou všechno otázky, které nám zodpoví opravdu až ten projev. A kdo nebude moci spát, tak se na něm bude moci jistě podívat v přímém přenosu. Ale to bude v takových ranních hodinách, že my ostatní se asi budeme připravovat na svou práci. Ale ...

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Já možná nebudu povstávat, ani vstávat v tu dobu.

Milan SLEZÁK, zahraničně politický komentátor

Jenom, jenom, my se můžeme dohadovat, co tam přesně Donald Trump řekne. Protože na rozdíl od jiných prezidentů předchozích časů nemáme na, neřku-li celou tu řeč, jak zveřejnil Barack Obama před dvěma lety dopředu, ale my nemáme ani výňatky z té řeči. My opravdu máme jenom to, co pouští Bílý dům. Ale v jedné věci bych chtěl říci, že ten, není autorem té řeči Donald Trump. Je jím, tím autorem Stephen Miller, což je jeho úzký spolupracovník. A je to ten muž, který Donaldu Trumpovi připravoval inaugurační řeč. A máme jednu **základní** jistotu, že ta inaugurační řeč, která Ameriku, kterou přebere Donald Trump, líčila jako spálenou zemi, v níž, která je posetá rezavějícími továrnami, které autor řeči připodobnil k náhrobkům. A která má města, v nichž řadí kriminální gangy. Teď bude úplně nová Amerika, která právě, v níž se obnoví ten **americký** duch, jak slibuje název té řeči. A bude protknuta optimismem, na rozdíl od toho inauguračního pesimismu.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

No, a jak chce tedy aspoň podle těch útržků, které máme k dispozici, vlastně Donald Trump teď tu novou Ameriku, nebo staronovou Ameriku, velkou Ameriku vybudovat? Třeba jsme se doslechli, dejme tomu, že chce změnit systém daní. Jakým způsobem?

Milan SLEZÁK, zahraničně politický komentátor

Ano, určitě. Určitě. No, on slibuje, že daně sníží. V tom je naprosto zajedno s republikánskými členy **Kongresu**, ačkoliv v některých věcech má s nimi půtky. Proti jsou samozřejmě demokraté. Chce také změnit systém **zdravotního** pojištění, známý Obamacare. Což z hlediska mnoha **Američanů** byl nevídaný revoluční počín. Průzkumy dokládaly, že většina **Američanů** se nakonec postavila proti Obamacare. Jenomže to není žádný revoluční socialistický počín, viděno evropskýma očima. To je něco, ten, v podstatě takový pojistný systém, který máme my tady v Evropě. Myslím teď systém **zdravotního** pojištění. Dostupný pro širší vrstvy obyvatelstva, než jaký byl předtím v **Americě**. Ovšem **Američanům** vadilo, že jim ho Barack Obama jakoby naoktrojoval. A je pravda, že čistě z politického hlediska Barack Obama nepostupoval moudře, protože vzdal pokusy dohodnout se na Obamacare, teď tomu říkám tou přezdívkou, na oponentech z Republikánské strany. A prosadil tu, tu reformu zdra..., systému **zdravotního** pojištění navzdory republikánům. Obešel vlastně **Kongres**. Což se mu ale vymstilo. Protože to byla jedna z věcí, která rozhodla o tom, že nejen, že prohrál demokratický prezidentský kandidát, ale byli poraženi také demokraté ve volbách do Sněmovny reprezentantů a třetiny Senátu.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Já bych se ještě na závěr zeptal, a poprosím vás o pokud možno krátkou odpověď. Jakým způsobem chce zvyšovat Donald Trump výdaje na **obranu**, jak to zdůvodňuje?

Milan SLEZÁK, zahraničně politický komentátor

To bude velmi zajímavé v situaci, kdy ještě chce snižovat daně. Určitě ty peníze bude zapotřebí někde vzít. Říká se o tom, že by mohl sáhnout, ačkoliv říkal, že to nikdy neudělá, na systém **zdravotního** pojištění a penzijního pojištění. Je také možné, že chce snížit zahraniční pomoc, ale to by si příliš nepomohl. Protože ta obnáší pouze, ta představuje pouze jedno procento **amerického** rozpočtu. Ale on sám říká, že když bude růst ekonomiky alespoň tříprocentní, že bude po starostech, protože se všechno zaplatí.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Tak, to říká odborník na zahraniční politiku náš redakční kolega Milan Slezák. Děkuji, hezký den.

Milan SLEZÁK, zahraničně politický komentátor

Hezký den.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Další otázkou je, co si **armáda** s tím větším balíkem peněz počne. Může se od toho odvíjet větší angažmá v cizině. Pentagon měl od prezidenta čas do konce února přijít s návrhy, jak se zbavit takzvaného Islámského státu. A tak se také stalo. **Ministr obrany** James Mattis je představil na **zasedání** Národní **bezpečnostní rady**. Podle pozorovatelů by mohl zahrnovat masovější **nasazení** pozemních jednotek v Sýrii. My jsme ve spojení s **vojenským analytikem** Lukášem Dyčkou. Dobrý den.

Lukáš DYČKA, **vojenský analytik, Univerzita obrany**

Dobrý den.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Pane Dyčko, jaké jednotky a v jakých počtech už teď v Sýrii působí?

Lukáš DYČKA, **vojenský analytik, Univerzita obrany**

Tak, v současné době ty počty nejsou nijak masivní. Je to asi pět set mužů dohromady. Většinu z toho tvoří **speciální** síly. Část potom **vojáci**, kteří mají na starosti **výcvik** těch místních jednotek, to znamená především Kurdů a některých arabských milicí. A pak jsou to letečtí návodčí, kteří jsou samozřejmě důležití, protože **Američané** bombardují některé cíle Islámského státu, takže musí vědět, které cíle na zemi zasahovat.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

No, a kolik, kolik je potřeba podle vašeho odhadu v Sýrii **amerických vojáků**, aby to vedlo k tomu Donaldem Trumpem deklarovanému cíli, tedy k rychlé porážce džihádistů, pokud tedy si dokážeme představit, co to vlastně ta rychlá porážka džihádistů znamená.

Lukáš DYČKA, **vojenský analytik, Univerzita obrany**

No, máte pravdu, to jsou možná dvě otázky. Tak ta první polovina, ty počty těch **vojáků**. Já je dokonce nechci ani odhadnout, oni se totiž asi nedají odhadnout. A není to o číslech nebo stavu **vojáků**, ale o zlomení příběhu a přitažlivosti Islámského státu tak, aby vlastně jej lidé nepodporovali. V opačném případě ta rychlá porážka **teroristů** by se dala přeložit taky jako uspěchaná porážka. A hodně politicky nekorektní strategie, která ale také někdy zaznívá z některých **amerických** kruhů. Říká, že by bylo lepší Islámský stát izolovat v některých pouštních oblastech, kde v podstatě nemá velký, velkou možnost škodit. A soustředit se na vybudování kapacit jeho protivníků k tomu, aby byli schopni ovládat potom to dobyté území. No, a v současné době já velice intenzivně pochybuji o třeba schopnostech **Iráku** spravovat osvobozená území. A v Sýrii potom je úplně jasné, že není vůbec žádný aktér, který by byl schopný to území, které na Islámském státu dobije, efektivně spravovat. A pokud nikdo takový není, tak to znamená, že jenom vytvoříme mocenské vakuum porážkou Islámského státu.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

To znamená, ono by se mohlo člověku zdát, že vlastně momentálně Islámský stát je na ústupu, že jak tedy v **Iráku**, tedy v Mosulu, tak v syrském městě Rakka, že v podstatě je to jenom otázka času, kdy tyhle bašty padnou. Ale tedy **američtí vojáci** by se mohli uplatnit právě v tom spravování toho území, tedy v tom okamžiku po vlastně dobytí těchto velkých měst?

Lukáš DYČKA, **vojenský analytik, Univerzita obrany**

To určitě ne, to už se ukázalo, že právě zdaleka nefunguje v poslední kampani v **Iráku**, kdy jakékoliv pokusy intenzivně spravovat území **americkými** silami, vedou jenom ke zvýšení odporu místních obyvatel. To znamená, je potřeba právě, aby toto dokázaly udělat ty místní síly. A až dosud **americká** strategie jak **Iráku**, tak vlastně i v Sýrii směřuje právě k tomu, aby byly podpořeny a vycvičeny ty místní

síly, nejenom **vojensky**, **ale** jakýmsi způsobem civilně vycvičeny, aby byly schopny se o sebe postarat samy. Donald Trump podle mě tohle ani nezmění, jenom zkrátka zvýší počet těch **vojáků**, kteří na té zemi budou těm místním silám pomáhat.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Takže v podstatě, když vás tak poslouchám, tak to vypadá, že nějaké opravdu masivní **nasazení pozemních sil** není potřeba. A nebylo by to ani ku prospěchu věci?

Lukáš DYČKA, **vojenský analytik, Univerzita obrany**

Já bych to přesně takhle popsal. Koneckonců bude i levnější počkat, až to vyřeší ti místní **vojáci** na zemi, to jsou v současné době hlavně Kurdové a v **Iráku irácká vláda**, **nasazovat pozemní síly** by posloužilo. Na druhou stranu Donaldu Trumpovi jakýmsi způsobem politicky ke zvýšení prestiže před jeho voličským, voličskou **základnou**.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

No, a neměly by význam aspoň i z toho hlediska, že by třeba od sebe oddělovaly některé znesvářené strany, dejme tomu, Kurdy a Turky a podobně?

Lukáš DYČKA, **vojenský analytik, Univerzita obrany**

To je velice složitá otázka. Tam jste narazil na, na docela důležitý problém, který **americká** administrativa bude muset řešit. V současné době třeba **Američané** mají některé styčné důstojníky v **Ankaře**, kteří koordinují postup právě s **tureckou armádou** a s jejich milicemi, které jsou na ně napojení. Naopak ale poměrně intenzivně vyzbrojují právě ty Kurdy. Zatím ta situace nedosáhla do takového bodu, aby, aby to byla opravdu kritická situace. A v budoucnu předpokládám, že se **Američané** spíš přikloní na stranu těch Turků, protože využitelnost Kurdů po porážce Islámského státu v globálním hledisku je relativně malá. Kdežto využitelnost **Turecka** jako stálého spojence v **NATO** pro **Američany** i v jiných oblastech bude asi přínosnější.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Tak, to říká **bezpečnostní analytik Univerzity obrany** Lukáš Dyčka. A já vám děkuji za rozhovor. Mějte se hezky, na shledanou.

Lukáš DYČKA, **vojenský analytik, Univerzita obrany**

Já také. A pěkný den.